

FDI World Dental Congress, Madrid, Spania, 29. august – 1. september 2017:

Ikke glem kampen mot sukkeret

Noen temaer fikk økt oppmerksomhet på årets FDI-kongress: Odontologiske materialer og flyktninger og statsløses helsesituasjon. Bærekraft ble også nevnt fra talerstolen. Kampen mot sukker og livsstilssykdommer må heller ikke glemmes.

«**B**ringing the World together to improve oral health» var mottoet for årets FDI-kongress. Over 8 000 deltakere, og 130 foredragsholdere fra over 30 land i tillegg til delegater fra over 130 land og cirka 200 tannlegeforeninger var samlet til World Dental Federations (FDIs) årlige kongress i Madrid, i år arrangert av den spanske tannlegeorganisasjonen Consejo General de Colegios Odontólogos y Estomatólogos de España.

Materialer og bærekraft

Den politiske delen av kongressen gikk stort sett rolig for seg. Å gjøre odontologiens stemme gjeldende i verdens helsepolitiske organer er en pågående prosess, og slett ingen liten oppgave.

NTFs generalsekretær, Morten H. Rolstad, og NTFs president, Camilla Hansen Steinum, var delegater på årets FDI-kongress.

Arbeidet med strategi og visjon fram til 2030 er i gang.

Norge stilte med to delegater i FDI-parlamentet: Generalsekretær og president i Tannlegeforeningen, henholdsvis Morten H. Rolstad og Camilla Hansen Steinum, samt vararepresentant fagsjef Øyvind Asmyhr.

Norge har i tillegg en sterk innflytelse gjennom lederen i FDIs vitenskapskomité, Sam Selikowitz. Han har betydelig internasjonal erfaring og et stort nettverk som den norske delegasjonen har nytte av, og han har blant annet sørget for at dentale materialer har fått en egen gruppe i FDI for første gang. Han har også vært en drivkraft i å sette ikke-smittsomme sykdommer på dagsordenen i FDI.

Ni policy-statements ble godkjent uten særlig diskusjon. Disse handlet om markedsføring, CAD/CAM, kontinuerlig etterutdanning, privat praksis og tredjeparter (som f.eks. forsikringselskap), oral helse for livet, kvalitet i tannlegevirksomhet og bærekraftig

tannlegevirksomhet. Se www.fdiworldental.org for mer informasjon.

Et par temaer skapte noe diskusjon, blant annet et policy-statement om Cad-Cam. Her kom temaet nye materialer opp: Vet vi hva materialene inneholder? Er de sporbare? Trygge å bruke? Er det kortreist og miljøvenn-

Dette er FDI

FDI World Dental Federation ble etablert i Paris i 1900 som Fédération dentaire internationale og er en organisasjon for alle verdens tannleger.

FDI har 156 medlemsorganisasjoner fra 140 land og territorier. De representerer nesten en og en halv million tannleger fra hele verden.

Alle medlemmer av NTF eller andre nasjonale foreninger er automatisk medlemmer av FDI.

Les mer på www.fdiworldental.org

Trengsel rundt standen som solgte tannpasta med aktivt kull. Hvitere tenner får du visstnok ikke.

Kongressen legger vekt på å ha en stor dentalutstilling.

lig? Og når kommer kunstig intelligens og roboter inn i klinikken?

– Standardisering av nye produkter går saktere enn innovasjonen, og hvordan kan vi standardisere materialer og elementer i CAD/CAM? spurte en representant fra Sør-Afrika.

I tillegg til noe engasjement rundt materialspørsmål, engasjerte også flere deltakere seg i temaet bærekraftig

tannlegevirksomhet og samfunnsansvar, med vekt på størst mulig bruk av gjenvinnbare materialer og fornuftig ressursbruk.

Flyktninger og statsløse

Et tema som engasjerte mange var spørsmål knyttet til tannhelse og flyktninger. Papirløse flyktninger er en helmessig hodepine for mange land:

Hvordan gi hjelp til mennesker som egentlig ikke skulle være der? I tillegg kommer utfordringer med tannlegehjelp i offisielle og ikke-offisielle flyktningeleire. Mange leire finnes ikke på papiret, i andre er det lite organisert hjelp. Tannhelsehjelp blir heller ikke automatisk knyttet til de mange generelle hjelpeprogrammene.

Det er også etiske dilemmaer knyttet til aldersregistrering og -fastsetting på bakgrunn av tannutvikling, hvor rutine varierer fra land til land.

Det finnes minst 65 millioner flyktninger i verden og mange er

barn. Flere representanter tok til orde for at FDI måtte si noe om dette: Hva med flyktninger og statsløse rett til tannbehandling? Presidentskapet og ledelsen i FDI lovet at det skulle komme en egen resolusjon om flyktninger og statsløse innen kort tid.

Nye medlemsland

De nasjonale foreningene Mauritanian Dental Association and Uzbekistan Dental Association ble hilst velkomne i organisasjonen. Union of Palestinian Dentists in Lebanon fikk ikke det nødvendige to tredjedels flertall, til tross for at deres sak ble tatt opp og stemt over to ganger.

Perio – et satsingsområde

I sesjonen World Health Forum 2 ble et av årets satsingsområder, periodontisk sykdom, tatt opp, med et spesialistpanel og debatt.

Alvorlig grad av periodontitt er den sjette mest vanlige sykdommen i verden. 750 millioner er berørt. Det har ifølge FDIs beregninger ikke vært noen forbedring de siste 27 årene.

Svært mange land har en tannhelse-situasjon vi heldigvis ikke kan sammenligne oss med, og både forhold og kunnskapsnivå i befolkningen er svært forskjellige. Det var derfor relativt lite å hente for norske deltakere akkurat her. Få land har for eksempel en offentlig tannhelsetjeneste som lærer barn og ungdom hvordan de kan vedlikeholde en god tannhelse.

– Folk bør vite hva periodontitt er, på samme måte som de vet hva diabetes er, lød en kommentar fra salen.

Amerikanske Kathryn Kell overtar presidentskapet i FDI fra franskmannen Patrick Hescot.

Her samles FDI's representanter fra alle nesten verdens nasjoner til én ukes diskusjoner og planlegging.

Oral Health Observatory

Prosjektet startet i 2014 og går ut på å teste data hentet fra private klinikker over hele verden. Spørsmålene tenkes samordnet med Vision 2020. Noen spørsmål vil være de samme over hele verden, noen vil være land-spesifikke. Tannleger rekrutteres fra hvert land, og dette er egne data som sendes rett til FDI. Resultatene vil vises i en egen app hvor en kan sammenligne land utfra de samme kriteriene.

International Dental Journal

Redaktøren, Ira Lamster, presenterte International Dental Journal, som er FDI's eget vitenskapelige tidsskrift.

Han var svært godt fornøyd med utviklingen det siste året. Antall mot-tatte originalartikler har økt med seks prosent i 2016. Av disse ble 60,8 prosent avvist uten videre faglig vurdering og 7,7 prosent ble godkjent for trykking.

I 2015 var disse tallene henholdsvis 56,7 prosent og 8,6 prosent noe som viser en økt selektivitet. Manuskript fra 16 land ble vurdert. Antall nedlastinger av artikler har økt, det har også impact-faktoren. Tidsskriftet ligger nå på 53. plass på rankingen og har klatret flere plasser oppover det siste året.

Husk kampen mot sukker

Sesjonen «No health without oral health: How the dental community can leverage the NCD-agenda to deliver on

the 2030 sustainable development goals» ble levert av Non communicable diseases alliance (NDCA). Orale sykdommer berører store befolkningsgrupper og ubehandlet karies er på verdensbasis cirka 44 prosent og en av de vanligste sykdommene. Til tross for orale sykdommers påvirkning på velvære og generell helse er oppmerksomheten lav rundt disse problemstillingene blant politikere og helseplanleggere. Sykdommene kan forebygges og begrenses, på samme måte som andre ikke-smittsomme sykdommer.

Tannlege og helsepolitiker Rob Beaglehole fra New Zealand fortalte at landet har tatt opp kampen mot sukkeret, spesielt sukkerholdige drikker. De har innført et symbol på matvarer og drikke som viser hvor mye sukker det inneholder på en lettfattelig måte. Symbolet er et antall teskjeer med sukker.

Er sukker den nye tobakken? Delstaten California trykker advarsler på all sukkerholdig drikke.

Sukkerholdig drikke er skattlagt på New Zealand og WHO oppfordrer alle land til å gjøre det samme. I tillegg arbeider New Zealands myndigheter for å påvirke skoler og arbeidsplasser til å tilby vann som eneste tørstedrikke.

Delstaten California i USA har for øvrig innført advarsler på all sukkerholdig drikke, på samme måte som med tobakk. Det advares mot overvekt, diabetes og karies.

– Det er viktig å komme med budskap som appellerer til hodet og hjertet, og hodet og lommeboka. Vi må begynne å snakke om bare helse: Det er ikke et skille mellom oral helse og generell helse, sa Beaglehole.

En delegat fra Brasil kunne for øvrig fortelle at landet har alle landets innbyggere registrert i et felles helseregister, samme grunnidé som den norske Kjernejournalen. Her har både tannleger, leger, sykehus og helsetjeneste tilgang til journaler, røntgenbilder og annet, etter behov. Alt er samlet på ett sted, i ett register. Hvordan personvernet er ivaretatt sa han ikke noe om, men de har håp om gode resultater i generell folkehelse.

Buenos Aires i 2018

Neste år er Buenos Aires i Argentina vertskap for arrangementet. Vel møtt!

Tekst og foto: Kristin Aksnes

Kl. 0000 på utgivelsesdato
www.tannlegetidende.no